

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง "สัมพันธภาพในครอบครัวของแรงงานต่างด้าวชาวพม่าในเขตจังหวัดสมุทรสาคร" ได้สรุปข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน ผู้วิจัยขอ
นำเสนอสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัย
- 5.4 การทดสอบสมมติฐาน
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล ในงานวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นแรงงานต่างด้าวชาวพม่า ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 160 คน (ร้อยละ 73.7) มีอายุระหว่าง 18 – 39 ปี เชื้อชาติพม่า จำนวน 164 คน (ร้อยละ 75.6) และเชื้อชาติมอญ จำนวน 53 คน (ร้อยละ 24.4) ระดับการศึกษา มีผู้ได้รับการศึกษา 6 ปี จำนวน 123 คน (ร้อยละ 56.7) มีอาชีพออกเรือประมง จำนวน 88 คน (ร้อยละ 40.6) นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 217 คน (ร้อยละ 100)

ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว พบว่า รายได้ในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ไม่เกิน 7,000 บาท จำนวน 70 คน (ร้อยละ 32.3) โดยมีรายได้ในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4,000 - 25,000 บาท ครอบครัวที่ไม่มีหนี้สินในครัวเรือน มีจำนวน 214 คน (ร้อยละ 98.5) โดยมีหนี้สินในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 0 – 20,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่มีการส่งเงินกลับบ้าน จำนวน 161 คน (ร้อยละ 74.2) แต่ก็ยังมีการส่งเงินกลับบ้านอยู่ระหว่าง 0 – 5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างส่วนมากระบุว่ามีสมาชิกในครัวเรือนเพียง 2-3 คน เท่านั้น คือจำนวน 142 คน (ร้อยละ 65.4) ซึ่งในจำนวนนี้มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 คน (ร้อยละ 45.2) ยังไม่มีบุตร และมีบุตร 1 คน มีจำนวน 81 คน (ร้อยละ 37.3) โดยครอบครัวที่ไม่มีรายได้ มีจำนวน 99 คน (ร้อยละ 45.6) ที่ยังไม่มีบุตรและมีบุตร แล้ว 1 คน มีจำนวน 81 คน (ร้อยละ 36.9) และกลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบครัวเรือนเป็นแบบอยู่เฉพาะครอบครัวตนเอง จำนวน 103 คน

(ร้อยละ 47.5) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เป็นครอบครัวเดี่ยวขนาดเล็ก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่ยังไม่มีบุตร

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในครัวเรือนปัจจุบัน

บทบาทหญิงชายในการแบ่งงานในบ้าน

ผลการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในครัวเรือนในเรื่องการแบ่งงานในบ้าน พบว่า บทบาทในการแบ่งงานในบ้านสามีและภรรยาร่วมกันทำงานในบ้าน ร้อยละ 38.1 ใกล้เคียงกับการให้เป็นหน้าที่ของภรรยาเพียงคนเดียว ร้อยละ 37.6 และเมื่อพิจารณาภาพรวมเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในครัวเรือนในเรื่องการแบ่งงานในบ้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาเป็นแต่ละกิจกรรมพบว่า สามีและภรรยามีบทบาทร่วมกัน ได้แก่ เรื่องการอบรมลูก ร้อยละ 84.3 การดูแลผู้สูงอายุในบ้าน ร้อยละ 57.6 การดูแลคนป่วยในบ้าน ร้อยละ 55.3 การดูแลสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 41.5 การไปกู้ยืมเงิน ร้อยละ 53.0 และการไปร่วมงานสังคม ร้อยละ 88.0 ส่วนที่เป็นบทบาทของภรรยาเพียงคนเดียว ได้แก่ เรื่องการทำความสะดวก ร้อยละ 57.6 การซักเสื้อผ้า ร้อยละ 80.2 การซื้อของในบ้าน การจ่ายตลาด ร้อยละ 70.5 การทำอาหาร ร้อยละ 82.5 และการดูแลลูก ร้อยละ 50.6 ส่วนกิจกรรมที่สามีจะมีบทบาท ได้แก่ เรื่องการซ่อมแซมบ้านเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 93.1

การตัดสินใจในครัวเรือน

จากการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในครัวเรือนในเรื่องการตัดสินใจในครัวเรือนพบว่า บทบาทในเรื่องการตัดสินใจในครัวเรือน สามีและภรรยาเป็นผู้ร่วมกันตัดสินใจในครัวเรือน ร้อยละ 53.1 และเมื่อพิจารณาภาพรวมเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในครัวเรือนในเรื่องการตัดสินใจในครัวเรือนในบ้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า สามีและภรรยามีบทบาทร่วมกันในการตัดสินใจ ได้แก่ เรื่องการประกอบอาชีพร่วมกับสมาชิกในครัวเรือน ร้อยละ 56.7 เรื่องเกี่ยวกับเงิน ร้อยละ 79.7 การพาสมาชิกในครัวเรือนไปรักษาพยาบาล ร้อยละ 67.3 กิจกรรมทางสังคม ร้อยละ 87.6 การใช้เวลาว่างของครอบครัว ร้อยละ 92.2 การขาย ซื้อ เช่า ที่ดิน ร้อยละ 59.0 จำนวนบุตร 94.0 และวิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 55.3 ส่วนที่เป็นบทบาทของสามีเพียงคนเดียว ได้แก่ เรื่องการประกอบอาชีพ ร้อยละ 75.1 และการซ่อมแซม สร้างบ้าน ร้อยละ 92.2 ส่วนที่เป็นบทบาทของลูกเพียงคนเดียว ได้แก่ เรื่องอาชีพของบุตร ร้อยละ 81.1 สำหรับภรรยา และสมาชิกอื่นในครอบครัวแทบจะไม่มีบทบาทในเรื่องการตัดสินใจในครัวเรือน

ทัศนคติต่อบทบาทหญิงชาย

พบว่า บทบาทหญิงชายในเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายมีในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในเรื่องปัญหาครอบครัวควรปรึกษากันเฉพาะ

คนในครอบครัว ร้อยละ 85.3 เป็นหน้าที่ของภรรยาที่จะต้องตอบสนองทางเพศแก่สามี แม้ว่าเธอจะไม่ต้องการมัน ร้อยละ 75.6 ผู้ชายมีเหตุผลเพียงพอที่จะหุบตีภรรยาได้ในกรณีที่ภรรยาทำงานบ้านไม่ครบถ้วน/เป็นที่ไม่พอใจของสามี ร้อยละ 96.3 และผู้ชายมีเหตุผลเพียงพอที่จะหุบตีภรรยาได้ในกรณีที่ภรรยาไม่เชื่อฟังสามี ร้อยละ 50.7 จะมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในระดับมาก ส่วนเรื่องภรรยาที่ดีต้องเชื่อฟังสามี แม้ว่าเธอจะไม่เห็นด้วยกับความคิด/ การกระทำของสามี ร้อยละ 45.6 ผู้ชายควรจะแสดงความเป็นใหญ่ในบ้านให้ภรรยา/คู่รักได้รู้ ร้อยละ 15.2 ผู้หญิงมีสิทธิเลือกคบเพื่อนแม้ว่าเพื่อนคนนั้นจะเป็นคนที่สามีไม่เห็นด้วย ร้อยละ 31.3 และถ้าสามีปฏิบัติไม่ดีต่อภรรยาคนอื่นภายนอกครอบครัวควรเข้ามาเกี่ยวข้อง ร้อยละ 8.8 จะมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ไม่พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายในครัวเรือนที่มีอยู่ในระดับน้อย เมื่ออยู่ในประเทศพม่า

5.1.3 บทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตพม่า

บทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตเดิมเรื่องกิจกรรมในครัวเรือน

ข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมด้านการบทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตเดิมในเรื่องกิจกรรมในครัวเรือนมีในระดับปานกลาง และจะเป็นฝ่ายหญิงผู้เดียวเป็นผู้ปฏิบัติ ร้อยละ 49.3 เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า บทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตเดิมเรื่องกิจกรรมในครัวเรือนในเรื่องการอบรมลูก ร้อยละ 84.3 การหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว ร้อยละ 47.5 และการไปร่วมงานสังคัมต่าง ๆ ร้อยละ 93.5 มีในระดับมาก โดยทั้งฝ่ายหญิงและชายร่วมกันเป็นผู้ปฏิบัติ ส่วนเรื่องการซ่อมแซมบ้าน ร้อยละ 94.5 มีในระดับปานกลางโดยฝ่ายชายเป็นผู้ปฏิบัติ และเรื่องการทำความสะอาดบ้าน ร้อยละ 80.6 การซักเสื้อผ้า ร้อยละ 96.8 การซื้อของใช้ในบ้าน/จ่ายตลาด ร้อยละ 81.5 การทำอาหาร ร้อยละ 97.2 และการดูแลลูก ร้อยละ 67.3 มีในระดับน้อย โดยทั้งฝ่ายหญิงเป็นผู้ปฏิบัติ

บทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตพม่าเรื่องการตัดสินใจในครัวเรือน

ข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมด้านการบทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตเดิมในเรื่องการตัดสินใจในครัวเรือนมีในระดับมาก โดยทั้งฝ่ายหญิงและชายร่วมกันเป็นผู้ปฏิบัติ ร้อยละ 58.0 เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า การตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับเงิน การศึกษาของบุตร ร้อยละ 93.4 จำนวนบุตร ร้อยละ 90.8 และการซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก ร้อยละ 74.2 มีในระดับมาก โดยทั้งฝ่ายหญิงและชายร่วมกันเป็นผู้ปฏิบัติ สำหรับเรื่องการประกอบอาชีพ ร้อยละ 77.0 และซ่อมแซมบ้าน/สร้างบ้าน ร้อยละ 95.8 มีในระดับปานกลาง โดยทั้งฝ่ายชายเป็นผู้ปฏิบัติ ทั้งนี้ ไม่พบว่าข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมด้านบทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตเดิมในเรื่องการตัดสินใจในครัวเรือนเรื่องใดอยู่ในระดับน้อย

บทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตพม่าเรื่องทัศนคติต่อบทบาทหญิงชาย

ข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมด้านบทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตเดิมเรื่องทัศนคติต่อบทบาทหญิงชายมีในระดับมากโดยเห็นด้วย ร้อยละ 36.3 เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องพบว่าทัศนคติต่อบทบาทหญิงชายในเรื่อง ได้แก่ เป็นหน้าที่ของภรรยาที่จะต้องตอบสนองทางเพศแก่สามี แม้ว่าเธอจะไม่ต้องการมัน ร้อยละ 0.0 และผู้ชายมีเหตุผลเพียงพอที่จะทุบตีภรรยาได้ในกรณีที่ภรรยาไม่เชื่อฟังสามี ร้อยละ 47.0 มีทัศนคติในระดับมาก ส่วนเรื่องภรรยาที่ดีต้องเชื่อฟังสามี แม้ว่าเธอจะไม่เห็นด้วยกับความคิด/การกระทำของสามี ร้อยละ 12.9 และผู้ชายควรจะแสดงความเป็นใหญ่ในบ้านให้ภรรยา/คู่รัก ได้รู้ ร้อยละ 85.2 มีทัศนคติในระดับปานกลาง ทั้งนี้ ไม่พบว่ามีข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมด้านบทบาทหญิงชายในวิถีชีวิตเดิมในเรื่องทัศนคติต่อบทบาทหญิงชายเรื่องใดอยู่ในระดับน้อย

5.1.4 การสนับสนุนทางสังคม

พบว่า เรื่องการสนับสนุนทางสังคมมีระดับมาก ร้อยละ 55.9 เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง บทบาทหญิงชายในเรื่องการสนับสนุนทางสังคมในเรื่องคนที่อยู่บ้านในชุมชนรู้จักกันเป็นอย่างดี ร้อยละ 81.6 ถ้ามีคนในชุมชนต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กับชุมชนจะมีคนส่วนใหญ่ในชุมชนแรงงานต่างด้าวเสียสละเวลาแรงงานหรือเงินช่วยกิจกรรม ร้อยละ 84.8 เพื่อนบ้านที่มาจากประเทศเดียวกันมีความความไว้เนื้อเชื่อใจกัน ร้อยละ 99.5 เพื่อนบ้านที่มาจากประเทศเดียวกันให้ยืมข้าวของได้ ร้อยละ 95.9 สมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยกะทันหันเพื่อนบ้านจะเข้ามาช่วยเหลือ ร้อยละ 72.4 และสมาชิกในครัวเรือนได้รับอุบัติเหตุเพื่อนบ้านจะเข้ามาช่วยเหลือ 71.4 มีการสนับสนุนทางสังคมในระดับมาก ส่วนเรื่องถ้ามีการวิวาท ชกต่อยกันในชุมชนจะมีคนเข้าไปห้ามปราม ร้อยละ 42.9 จะมีการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง และในเรื่องถ้ามีคนในชุมชนต้องการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กับชุมชนจะมีคนส่วนใหญ่ในชุมชนที่เป็นคนไทยเสียสละเวลาแรงงาน หรือเงินช่วยกิจกรรม ร้อยละ 9.7 เพื่อนบ้านที่เป็นคนไทยมีความไว้เนื้อเชื่อใจ ร้อยละ 0.5 เพื่อนบ้านที่เป็นคนไทยให้ยืมข้าวของได้ ร้อยละ 0.0 จะมีการสนับสนุนทางสังคมในระดับน้อย

5.1.5 ข้อมูลปัจจัยด้านศาสนา

ด้านความศรัทธาในศาสนา

ข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมด้านความศรัทธาในศาสนามีในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า ความศรัทธาในศาสนาในเรื่องความศรัทธาพระพุทธเจ้า มีความศรัทธาในระดับมาก เรื่องความศรัทธาต่อพระในวัดใกล้บ้านท่านหรือที่อื่นที่รู้จักมีความศรัทธาระดับค่อนข้างมาก เรื่องกราบไหว้วัดหรือโบราณสถานทุกครั้งเมื่อท่านผ่านไปพบเห็น และขอบบริจาคเงินหรือสิ่งของให้วัด

มีความศรัทธาระดับปานกลาง เรื่องการห้อยพระเครื่องหรือนำติดตัวไปไหนมาไหนตลอดเวลา มีความศรัทธาระดับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ ไม่พบว่ามีข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมที่มีระดับน้อย

ด้านการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา

ข้อมูลด้านศาสนาและวัฒนธรรมด้านการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนามีในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาในเรื่องไม่เคยตบยุง คิดว่าการล่าสัตว์เพื่อความสนุกสนานเป็นเรื่องที่ปกติ การที่มีแฟน หรือภรรยาพร้อมกันหลาย ๆ คนเป็นเรื่องธรรมดา จะพูดโกหกเพื่อปกป้องเพื่อนของท่าน และเมื่อพบสิ่งของตกอยู่ท่านมักจะเก็บไว้เองโดยไม่บอกใคร มีการปฏิบัติตามในระดับมาก ส่วนเรื่องการละเว้นความชั่ว ควบคุมกายวาจา และชำระจิตใจให้บริสุทธิ์จะนำตนเองสังคมไปสู่ความสงบสุข มีการปฏิบัติตามในระดับค่อนข้างมาก สำหรับเรื่องการไปวัดเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนา และในงานเลี้ยงต่าง ๆ สมควรที่จะต้องมีเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อความบันเทิงมีการปฏิบัติตามในระดับปานกลาง เรื่องการสวดมนต์และไหว้พระก่อนนอนมีการปฏิบัติตามในระดับค่อนข้างน้อย และเรื่องปฏิบัติธรรม เช่น ถีอศีล นั่งสมาธิปฏิบัติธรรม เช่น ถีอศีล นั่งสมาธิมีการปฏิบัติตามในระดับน้อย

5.1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว

สัมพันธภาพในครอบครัวด้านความเห็นพ้อง

ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความเห็นพ้องมีในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า ในเรื่องเป้าหมายและสิ่งสำคัญในชีวิตสมรสมีความเห็นพ้องในระดับมาก ส่วนเรื่องท่านและคู่สมรสเห็นพ้องในเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว การพักผ่อนร่วมกันในวันหยุดกับครอบครัว และท่านและครอบครัวมักจะไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกันเสมอ มีความเห็นพ้องในระดับปานกลาง และเรื่องการไปเยี่ยมพ่อแม่ตนเองและคู่สมรสมีความเห็นพ้องในระดับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ ไม่พบว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัวด้านความเห็นพ้องเรื่องใดอยู่ในระดับค่อนข้างมากและน้อย

สัมพันธภาพในครอบครัวด้านความพึงพอใจ

ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความพึงพอใจมีในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า เรื่องการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรสมีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนเรื่องพาคู่สมรสไปพบปะสังสรรค์ในหมู่เพื่อนฝูงและสังคมรอบข้าง มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมาก และเรื่องการจัดการเกี่ยวกับด้านการเงินในครอบครัว พึงพอใจในการแบ่งภาระหน้าที่ภายในครอบครัว และการใช้เวลาว่างนอกบ้านร่วมกับคู่สมรสมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้

ไม่พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความพึงพอใจ เรื่องใดอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และน้อย

สัมพันธภาพในครอบครัวด้านความกลมเกลียว

ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความกลมเกลียวมีในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความกลมเกลียวในแต่ละเรื่อง พบว่าสัมพันธภาพทุกเรื่องมีอยู่ในระดับปานกลาง โดยไม่พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความกลมเกลียวเรื่องใดอยู่ในระดับมาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย และน้อย

สัมพันธภาพในครอบครัวด้านการแสดงความรัก

ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านการแสดงความรักมีในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า การแสดงความรักเรื่องการมีความสุขกับการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส และการที่มักจะคิดถึงครอบครัวเป็นสิ่งแรกมีในระดับมาก ส่วนเรื่องกรที่คู่สมรสจะคอยดูแลตลอดเวลาเจ็บป่วย และการมักทำในสิ่งที่คู่สมรสต้องการด้วยความเต็มใจ มีในระดับค่อนข้างมาก และเรื่องการมีของขวัญให้แก่กันและกันในโอกาสต่าง ๆ มีในระดับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ ไม่พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านการแสดงความรักเรื่องใดอยู่ในระดับปานกลาง และน้อย

สัมพันธภาพในครอบครัวด้านความรุนแรงในครอบครัว

ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความรุนแรงในครอบครัวมีในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านความรุนแรงในครอบครัวทุกเรื่องอยู่ในระดับน้อย

สัมพันธภาพในครอบครัวด้านจำนวนครั้งของความรุนแรงในครอบครัวต่อสัปดาห์

ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านจำนวนครั้งของความรุนแรงในครอบครัวต่อสัปดาห์ พบว่า แทบจะไม่เคยมีความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.8 ส่วนที่มีความรุนแรงในครอบครัวมีเพียงหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 0.8 และสองครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 0.4 เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวด้านจำนวนครั้งของความรุนแรงในครอบครัวต่อสัปดาห์ทุกเรื่องอยู่ในระดับน้อย

5.1.7 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพในครอบครัว

เมื่อดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป บทบาทหญิงชายในครัวเรือน ปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรมกับสัมพันธภาพในครอบครัว ได้ผลการวิเคราะห์ โดยพบว่าตัวแปรเพศ มีอิทธิพลในเชิงแปรผันตามกันกับสัมพันธภาพในครอบครัวระดับเพียง

เล็กน้อย และปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรมมีอิทธิพลในเชิงแปรผันตามกันกับสัมพันธภาพในครอบครัวระดับปานกลางค่อนข้างน้อย แต่สำหรับตัวแปรการศึกษามีอิทธิพลในเชิงแปรผกผันตรงข้ามกันกับสัมพันธภาพในครอบครัวในระดับน้อย โดยตัวแปร เพศ การศึกษา และปัจจัยด้านศาสนา ร่วมกันสามารถอธิบายความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพในครอบครัวได้ร้อยละ 31.5

5.2 อภิปรายผล

จากผลที่ได้จากการศึกษาตัวแปร เพศ อายุ เชื้อชาติ การศึกษา อาชีพ รายได้ในครอบครัว หนี้สินในครอบครัว การส่งเงินกลับบ้าน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนบุตรที่ยังอยู่ในครอบครัว และไม่มีรายได้ รูปแบบครัวเรือน บทบาทหญิงชายในครัวเรือนปัจจุบัน บทบาทหญิงชายในวัฒนธรรมพม่า การสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านศาสนากับสัมพันธภาพในครอบครัวโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ได้ผลดังนี้

5.2.1 เพศ

จากการศึกษาตัวแปรเพศ พบว่า มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัว โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงแปรผันตามกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางเพศเป็นหญิงจะมีแนวโน้มความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะลักษณะของความเป็นผู้หญิงจะมีความอ่อนโยนและโดยลักษณะของความเป็นหญิงจะมีความก้าวร้าว หรือรุนแรงน้อยกว่าลักษณะของความเป็นผู้ชาย

5.2.2 การศึกษา

จากผลการศึกษาตัวแปรการศึกษา พบว่า มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัว โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงแปรผกผันกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษามากจะมีแนวโน้มความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวน้อยลง อาจเนื่องมาจากผู้ที่ได้รับการศึกษาอาจมีโอกาในการทำงานมากกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษา ทำให้ผู้ที่มีการศึกษาทำงานมากจนไม่มีเวลาสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจถ้าหากมีการศึกษาต่อไปในเรื่องนี้

5.2.3 ปัจจัยด้านศาสนา

จากผลการศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านศาสนา พบว่า มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวในลักษณะแปรผันตามกันในระดับเกือบปานกลางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ทั้งนี้ อาจ

เนื่องมาจากเรื่องของศาสนาโดยรูปแบบคำสอนของศาสนาพุทธที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนับถืออยู่เป็นการขัดเกลาจิตใจ ทำให้คนมีจิตสำนึกตลอดจนมีความคิดอันทำให้มีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี ดังนั้น ปัจจัยด้านศาสนา จึงถือได้ว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธ์ภาพในครอบครัว

5.3 ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับและลักษณะสัมพันธ์ภาพในครอบครัวของแรงงานต่างด้าวได้ข้อค้นพบดังนี้

แรงงานต่างด้าวมีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวด้านความเห็นพ้องมีในระดับปานกลาง โดยมีความเห็นพ้องในระดับมากในเรื่องเป้าหมายและสิ่งสำคัญในชีวิตสมรส ส่วนเรื่องท่านและคู่สมรสเห็นพ้องในเรื่องค่าใช้จ่ายในครอบครัว การพักผ่อนร่วมกันในวันหยุดกับครอบครัว และท่านและครอบครัวมักจะไปร่วมพิธีกรรมทางศาสนาด้วยกันเสมอ ส่วนเรื่องการไปเยี่ยมพ่อแม่ตนเองมีความเห็นพ้องในระดับปานกลาง และพบว่ามีความเห็นพ้องในระดับค่อนข้างน้อยในเรื่องคู่สมรส

แรงงานต่างด้าวมีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวด้านความพึงพอใจในระดับมาก เรื่องการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส มีความพึงพอใจในระดับค่อนข้างมากในเรื่องพาคู่สมรสไปพบปะสังสรรค์ในหมู่เพื่อนฝูงและสังคมรอบข้าง มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในเรื่อง การจัดการเกี่ยวกับด้านการเงินในครอบครัว พึงพอใจในการแบ่งภาระหน้าที่ภายในครอบครัว และการใช้เวลาว่างนอกบ้านร่วมกับคู่สมรส

แรงงานต่างด้าวมีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวด้านความกลมเกลียวในระดับปานกลางในทุกเรื่อง

แรงงานต่างด้าวมีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวด้านการแสดงความรักในระดับมากในเรื่องการแสดงความรักเรื่องการมีความสุขกับการมีเพศสัมพันธ์กับคู่สมรส และการที่มักจะคิดถึงครอบครัวเป็นสิ่งแรก ระดับค่อนข้างมากในเรื่องการที่คู่สมรสจะคอยดูแลตลอดเวลาเจ็บป่วย และการมักทำในสิ่งที่คู่สมรสต้องการด้วยความเต็มใจ และระดับค่อนข้างน้อยในเรื่องการมีของขวัญให้แก่กันและกันโอกาสต่าง ๆ

แรงงานต่างด้าวมีสัมพันธ์ภาพในครอบครัวด้านความรุนแรงในครอบครัวในระดับน้อยในทุกเรื่องโดยแทบจะไม่เคยมีความรุนแรงในครอบครัว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาบทบาทหญิงชายในครอบครัวแรงงานต่างด้าวเชื้อชาติพม่าได้ข้อค้นพบดังนี้

ตัวแปรบทบาทหญิงชายทั้งในเรื่องการแบ่งงานกันทำในบ้าน และการตัดสินใจในครัวเรือนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แสดงว่าทั้งหญิงและชายมีการแสดงบทบาทร่วมกันในระดับค่อนข้างมาก สอดคล้องจากผลที่ได้จากการศึกษาของ เบญจา ยอดดำเนิน-แอททิก (1992) ที่พบว่า ชายหญิงในครอบครัวไทยในอดีต (ก่อน พ.ศ. 2546) มีบทบาทหน้าที่เฉพาะค่อนข้างแยกจากกัน แต่ในปัจจุบัน (หลัง พ.ศ. 2488 เป็นต้นมา) ผู้หญิงได้ก้าวออกจากครัวเรือนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เข้าร่วมในวงการธุรกิจ ราชการ และการเมือง บทบาทหญิงชายในครัวเรือนได้เปลี่ยนไป ทั้งหญิงชายช่วยกันทำงานบ้าน เลี้ยงลูก มีบทบาทหน้าที่ร่วมกันและเสริมกันในประเด็นเกี่ยวกับอำนาจตัดสินใจดำเนินกิจกรรมภายในครอบครัว เช่น การซื้อข้าวของเครื่องใช้ในครัวเรือน การขายผลผลิตทางการเกษตร การจัดเก็บผลผลิต หรือการหาเงินมาใช้จ่ายภายในครัวเรือน จากการศึกษาของ ขวัญวรรณ วรรณประเสริฐ และคณะ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการส่งเสริมและการศึกษาศักยภาพสตรีในการมีส่วนร่วมตัดสินใจในงานพัฒนาหมู่บ้าน กรณีศึกษาภาคใต้ พบว่า กลุ่มแม่บ้านท่าเสา หมู่ที่ 3 ตำบลนาหลวงเสน อำเภอกงหรา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในการคิดวางแผนพัฒนาหมู่บ้านและในทางปฏิบัติหญิงสามารถทำงานได้ทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นงานหนักหรืองานเบา มีความกระตือรือร้นร่วมกันอย่างจริงจัง ทำงานแม้แต่ชายก็ยอมรับว่ามีศักยภาพเท่าเทียมกับชาย จุไรรัตน์ จันทร์ร่ำง (2529) กล่าวว่า บทบาทและฐานะของสตรีในครอบครัวขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมาก สตรีไทยในชนบทมีหน้าที่ดูแลบ้าน เลี้ยงลูกทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับสามี รัชนิกร เศรษฐโร (2532) กล่าวว่า ปัจจุบันสภาพของผู้หญิงที่มีครอบครัวกำลังเปลี่ยนไปในลักษณะที่เท่าเทียมกับผู้ชายมากขึ้น คำนิยมชายเป็นข้างเท่านั้น หญิงเป็นข้างเท่าหลังกำลังเปลี่ยนไป ภรรยาและสามีนั้นเสมือนผู้ร่วมทางในเรือลำเดียวกัน และผู้หญิงสามารถออกไปทำงานนอกบ้านได้ ส่วนผู้ชายช่วยภรรยาปัดกวาดถูเรือน ซักผ้า และล้างจาน แต่คนไทยบางคนยังมีค่านิยมเก่าเหลืออยู่บ้าง แม้ว่าภรรยาจะช่วยทำงานหาเลี้ยงครอบครัวแล้วก็ตาม สมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2524) ได้กล่าวถึงบทบาทของหญิงในปัจจุบันว่าหญิงมีการศึกษาสูงขึ้น จึงมีโอกาสรองานนอกบ้าน เพื่อช่วยเศรษฐกิจของครอบครัว ดังนั้น เวลาและบทบาทของหญิงที่เป็นแม่บ้านย่อมลดน้อยลง สมาชิกภายในบ้านจำเป็นต้องช่วยเหลือพึ่งพาในการทำงานบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกัน บุญสิริ จันทยานนท์ (2525) กล่าวว่า ครอบครัวชาวไทยถือความรักใคร่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ ทุกคนจะต้องช่วยกันทำงานเท่าที่จะช่วยได้ ทั้งในลักษณะของบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และความร่วมมือเพื่อสมาชิกส่วนใหญ่ของครอบครัวเมื่อมีความจำเป็น และต้องการความช่วยเหลือ และ เพ็ญพักตร์ ทองแท้ (2535) ได้ทำการศึกษารูปแบบบทบาทของหญิงในชนบท การวางแผนครอบครัวและคุณภาพชีวิตในจังหวัด

นครศรีธรรมราช พบว่า หญิงที่มีงานทำมีบทบาททั้ง 2 ด้าน คือ บทบาทภายในบ้าน บทบาททางเศรษฐกิจ โดยใช้เวลาในบทบาททั้ง 2 จำนวน 153 วันต่อปี ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาที่ได้ผลที่น่าสนใจนำมาประกอบการพิจารณาข้อมูลประกอบการศึกษาคั้งนี้ คือ ผลการศึกษาของ ซิมพ์สัน และเพียร์สัน (1989) พบว่า แม่สามีส่วนใหญ่จะกล่าวกับภรรยาว่าจะช่วยเหลืองานบ้าน แต่ในความเป็นจริงเป็นเพียงคำพูดเท่านั้นกว่าร้อยละ 50 ไม่เคยช่วยงานบ้านเพิ่มขึ้นเลย จากผลการศึกษาของ วิลาวัณย์ ศรีสุวัฒน์ (2531) ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของคู่สมรส เจตคติของบิดาต่อบุตร กับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดาที่มีบุตรคนแรก" ผลการศึกษา พบว่า สัมพันธภาพของคู่สมรสมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดาที่มีบุตรคนแรก เนื่องจากสัมพันธภาพของคู่สมรสที่ดีนั้นก่อให้เกิดความรักความเข้าใจ ความอดทน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีการปรับตัวในการดำเนินชีวิตครอบครัว อันส่งผลให้บิดามีความรู้สึกกระตือรือร้น สนใจที่จะรับรู้และเรียนรู้บทบาทของตนเองที่พึงมีต่อภรรยาและบุตรในฐานะหัวหน้าครอบครัวมากขึ้น บิดาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับคู่สมรสจะมีความเอาใจใส่และห่วงใยภรรยา คอยช่วยเหลือภรรยาในการแบ่งเบาภาระงานบ้านคอยช่วยเหลือภรรยาในการเลี้ยงดูบุตรในเวลาว่างกลางคืนหรือเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อให้ภรรยาได้มีเวลาพักผ่อนมากขึ้น สนใจที่จะร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับบุตรร่วมกับภรรยา ส่วนเจตคติของบิดาต่อบุตรก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดาที่มีต่อบุตรคนแรก จะมีบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรมาก บิดาจะเกิดความรู้สึกยินดี มีความพึงพอใจในการมีบุตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรมาก ซึ่งอาจเนื่องจากในปัจจุบันบิดาส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการเลี้ยงดูบุตรมากขึ้นกว่าสมัยก่อน เพราะการเปลี่ยนแปลงของสังคมและค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตรของบิดา ทำให้บิดามีความกระตือรือร้นมากขึ้นที่จะแบ่งเบาภาระของภรรยา ทำให้การแบ่งบทบาทระหว่างเพศชายและหญิงน้อยลง อีกทั้งความจำเป็นทางเศรษฐกิจทำให้ภรรยาส่วนใหญ่ต้องช่วยหารายได้โดยการทำงานนอกบ้านมากขึ้นจึงมีความจำเป็น ที่บิดาต้องมีส่วนใหญ่ในการดูแลบุตรมากขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของภรรยา ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการใช้พิจารณาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้ และจากผลการศึกษาของ ปรียารัตน์ ศักดิ์ณรงค์ (2534) ศึกษาถึงการรับรู้บทบาทการเป็นบิดาของสามีที่พาภรรยาครรภ์แรกมาฝากครรภ์ฯ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ผลการศึกษา พบว่า สามีรับรู้ว่าการเป็นบิดาที่ดี หมายถึง การดูแลภรรยาเริ่มตั้งแต่การตั้งครรภ์ การให้การดูแลภรรยาขณะคลอดและหลังคลอด ควรมีการเตรียมตัวในเรื่องการเลี้ยงดูบุตร สามีมีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจภรรยา รวมทั้งปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ขณะภรรยาตั้งครรภ์ จึงควรให้มีการให้คำแนะนำให้สามีเข้าใจเอาใจใส่ดูแลภรรยา เพื่อช่วยให้ภรรยาได้พักผ่อน มีความสุขทางใจจากสามีการช่วยเหลือ เอาใจใส่

ดูแลซึ่งกันและกัน จะเป็นการช่วยเพิ่มความรักและความเข้าใจในชีวิตสมรส ช่วยให้สัมพันธภาพในชีวิตสมรสเป็นไปด้วยดี และจะช่วยให้สามีมีการปรับตัวที่ดีต่อบทบาทการเป็นบิดาต่อไป

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความศรัทธาและการปฏิบัติศาสนาของแรงงานต่างด้าวเชื้อชาติพม่า

ตัวแปรปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรมในเรื่องความศรัทธาในศาสนามีในระดับปานกลาง และเรื่องการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาในระดับค่อนข้างมาก จากการผลศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวในลักษณะแปรผันตามกันในระดับเกือบปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยา นิตีเรื่องจริง และคณะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้สถิติขั้นประเด็นหญิงชายในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จากการศึกษาประเด็นความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งได้แก่ การกดขี่ทางเพศ การทะเลาะวิวาทระหว่างสามีกับภรรยา นั้น ไม่พบว่าเป็นประเด็นปัญหา เพราะในชุมชนที่ศึกษานั้นเกือบจะไม่ปรากฏการทะเลาะวิวาทระหว่างสามีภรรยา และการทุบตีภรรยา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแต่ละคนยึดมั่นในหลักศาสนาที่ห้ามการทำร้ายจิตใจของผู้อื่น และสถานภาพทางสังคมก่อนสมรสก็ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่บางครั้งก็จะมีกรกดขี่เป็นเพราะความตึงเครียด อารมณ์โกรธ ภาวะเศรษฐกิจที่บีบคั้น และผู้ที่ถูกกดขี่มักเป็นภรรยา เพราะตามหลักอิสลาม ภรรยาต้องเคารพและเชื่อฟังสามี ภรรยาจึงไม่มีปฏิริยาโต้ตอบแม้ว่าตนเองจะไม่พอใจก็ตาม จึงมีความเก็บกดมากกว่า การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

เนื่องจากรูปแบบคำสอนของศาสนาพุทธที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนับถือในระดับปานกลางในเรื่องความศรัทธาในศาสนา และเรื่องการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาในระดับค่อนข้างมาก ทำให้คนมีจิตสำนึกที่ยึดถือคำสอน ตลอดจนนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติก่อให้เกิดการสร้างสัมพันธภาพที่ดี จนทำให้ปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรม ถือได้ว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานต่างด้าวเชื้อชาติพม่า

เพศ

ตัวแปรเพศ พบว่ามีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวในเชิงแปรผันตามกันในระดับค่อนข้างน้อยที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางเพศเป็นหญิงจะมีแนวโน้มความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะลักษณะของความเป็นผู้หญิงจะมีความอ่อนโยน และโดยลักษณะของความเป็นหญิงจะมีความก้าวร้าว หรือรุนแรงน้อยกว่าลักษณะของความเป็นผู้ชาย จากผลการศึกษาของ สิริชัย โชติรัตน์ (2537) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความรุนแรงในครอบครัว :

กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง" เพื่อทราบถึงสภาพความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นอยู่ของกรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา และปัจจัยสาเหตุ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ความรุนแรงดังกล่าว ผลการศึกษา พบว่า สามีที่เคยทำร้ายร่างกายภรรยาโดยทั่วไปมีทัศนคติทางเพศนิยมในเชิงยกย่องเพศชายว่า มีอำนาจ สิทธิและสถานะเหนือกว่าเพศหญิง โดยส่วนใหญ่มีความเชื่ออย่างมากว่าสามีมีสิทธิว่ากล่าวสั่งสอนลงโทษภรรยาได้กับเชื่อว่าภรรยาต้องยอมรับและอดทนต่อการปกครองของสามี

ดังนั้น แสดงว่าลักษณะของความเป็นชายมีแนวโน้มในทางเดียวกันกับการก่อให้เกิดสัมพันธภาพในครอบครัวสอดคล้องกับผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้

การศึกษา

ตัวแปรการศึกษามีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัว โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงแปรผกผันตรงข้ามกันในระดับน้อยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาจะมีแนวโน้มความสัมพันธ์ที่ไม่ดีในครอบครัว ในทางตรงกันข้ามกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการศึกษา จะมีแนวโน้มความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ศิริชัย โชติรัตน์ (2537) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความรุนแรงในครอบครัว : กรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง" เพื่อทราบถึงสภาพความรุนแรงในครอบครัวที่เป็นอยู่ของกรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยา และปัจจัยสาเหตุ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ความรุนแรงดังกล่าว ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มที่ภรรยาที่ถูกทำร้ายร่างกายโดยสามีส่วนใหญ่เป็นภรรยาที่ มีการศึกษาค่ำ (จบไม่เกิน ป.4) ไม่ประกอบอาชีพและไม่มียาได้เลย

เมื่อพิจารณาการศึกษาข้างต้นแล้วอาจแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ ประการแรกการได้รับการศึกษามีแนวโน้มทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดีในครอบครัวน่าจะเป็นไปได้ว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาอาจมีโอกาสในการทำงานมากกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษา ทำให้ผู้ที่มีการศึกษาทำงานมากจนไม่มีเวลาสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว อีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากการไม่ได้รับการศึกษาทำให้มุมมองแนวคิดในการดำเนินชีวิตไม่เปิดกว้างทำให้ไม่เข้าใจ หรือเห็นอกเห็นใจผู้อื่นไม่มากนักเป็นผลให้มีแนวโน้มเกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดีในครอบครัวได้เช่นกัน ดังผลที่ได้จากการศึกษาของ ศิริชัย โชติรัตน์ ที่กล่าวถึงแล้วในข้างต้น

เมื่อไม่ได้รับการศึกษาเป็นไปได้ว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาอาจมีโอกาสในการทำงานมากกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษา ทำให้ผู้ที่มีการศึกษาทำงานมากจนไม่มีเวลาสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว

ปัจจัยด้านศาสนา

ตัวแปรปัจจัยด้านศาสนา พบว่า มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวในลักษณะแปรผันตามกันในระดับเกือบปานกลางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001 ดังที่กล่าวมาแล้วในวัตถุประสงค์

ข้อที่สอง ซึ่งแสดงว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยา นิตีเรื่องจรัส และคณะ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้สถิติชี้ประเด็นหญิงชายในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งได้แก่ การกตัญญูทางเพศ การทะเลาะวิวาทระหว่างสามีกับภรรยา นั้น ไม่พบว่าเป็นประเด็นปัญหา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแต่ละคนยึดมั่นในหลักศาสนาที่ห้ามการทำร้ายจิตใจของผู้อื่น และตามหลักอิสลาม ภรรยาต้องเคารพและเชื่อฟังสามี ภรรยาจึงไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบแม้ว่าตนเองจะไม่พอใจก็ตาม จึงมีความเก็บกดมากกว่า การทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น และเมื่อมาพิจารณาเพิ่มเติมว่าเนื่องจากรูปแบบคำสอนของศาสนาพุทธที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนับถือในระดับปานกลางในเรื่องความศรัทธาในศาสนา และเรื่อง การปฏิบัติตามคำสอนของศาสนามีในระดับค่อนข้างมาก ทำให้คนมีจิตสำนึกที่ยึดถือคำสอนตลอดจนนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติก่อให้เกิดการสร้างสัมพันธภาพที่ดี จนทำให้ปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรม ถือได้ว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัว ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

5.4 การทดสอบสมมติฐาน

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

1. บทบาทหญิงชายในครัวเรือนที่เหมาะสมมีอิทธิพลเชิงบวก ต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานพม่า
2. ประสบการณ์สัมพันธภาพในครอบครัวเดิมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานพม่า
3. ความคิดความเชื่อ ความศรัทธาด้านศาสนา และการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนามีอิทธิพลเชิงบวกต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานต่างด้าว

จากผลที่ได้จากการศึกษาสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

5.4.1 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

บทบาทหญิงชายในครัวเรือนที่เหมาะสมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานพม่า จากผลการศึกษาตัวแปรบทบาทหญิงชายในครัวเรือนไม่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานพม่า ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1

5.4.2 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

ประสบการณ์สัมพันธภาพในครอบครัวเดิมมีอิทธิพลเชิงบวกต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานพม่า จากผลการศึกษาตัวแปรประสบการณ์สัมพันธภาพในครอบครัวเดิมไม่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานพม่า ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2

5.4.3 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

ความคิดความเชื่อความศรัทธาด้านศาสนา และการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนามีอิทธิพลเชิงบวกต่อสัมพันธภาพในครอบครัวแรงงานต่างด้าวเชื้อชาติพม่า ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ความคิดความเชื่อความศรัทธาด้านศาสนา และการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของศาสนาก็น่าจะทำให้มีแนวโน้มทำให้สัมพันธภาพในครอบครัวดีขึ้น จากผลการศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านศาสนา พบว่ามีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพในครอบครัวในลักษณะแปรผันตามกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป บทบาทหญิงชายในครัวเรือน บทบาทหญิงชายในสังคมพม่า การสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านศาสนากับสัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งพบว่า มีตัวแปรต้นจำนวน 3 ตัวแปร ซึ่งได้แก่ เพศ การศึกษา และปัจจัยด้านศาสนา โดยที่เพศ และปัจจัยด้านศาสนา มีอิทธิพลในเชิงแปรผันตามกันกับสัมพันธภาพในครอบครัว ส่วน การศึกษา มีอิทธิพลในเชิงแปรผันตรงข้ามกันกับสัมพันธภาพในครอบครัว ดังตารางที่ 4.19

5.5.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

สถาบันครอบครัวเป็นหน่วยย่อยของสังคมที่สำคัญที่สุดในการเป็นที่หล่อหลอมกลมกล่อมเกลาคคนให้มีลักษณะแตกต่างกันไป ถ้าครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีบุคคลที่อยู่ในครอบครัวก็จะเป็นคนดี แต่ถ้าหากเป็นไปในทางตรงกันข้ามสังคมก็จะมีคนที่เป็นปัญหาสร้างความเดือดร้อนให้ตั้งแต่หน่วยย่อยของสังคมไปจนถึงสังคมภายนอก ทำให้สังคมก็มีความเดือดร้อนวนเวียนเป็นปัญหาที่จะต้องระดมทรัพยากรในสังคมมาใช้ในการแก้ปัญหา จากผลการศึกษาที่ค้นพบสามารถนำมาเป็นข้อเสนอในการปรับปรุงเพื่อให้คนในครอบครัวโดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวชาวพม่ามีสัมพันธภาพที่ดีอันจะทำให้สังคมมีความสุขได้ดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมให้มีการเข้าใจบทบาทของหญิงชายในครอบครัวแรงงานต่างด้าวชาวพม่าให้มีความร่วมมือร่วมใจ เคารพซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้นอันจะทำให้สัมพันธภาพที่ดีเกิดขึ้นภายในครอบครัว

เช่นการจัดให้มีกิจกรรมในชุมชนเพื่อให้คนในครอบครัวมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน หรือแม้แต่ในชุมชน ก็จะได้รับบทบาทหญิงชายและอาจนำมาเป็นบรรทัดฐานความเข้าใจของชุมชนจะทำให้ช่วยเป็นแนวทางให้ครอบครัวดำเนินกิจกรรมในครอบครัวตามบรรทัดฐานของชุมชนด้วย

2. ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวชาวพม่าและชุมชนได้มีความรู้และการศึกษามากขึ้นในด้าน บทบาทหญิงชายในครอบครัว ตลอดจนให้โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้ง่ายขึ้น เพราะการศึกษา จะเปิดโลกทัศน์ และสร้างโอกาสให้มีการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งจะเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้สัม พันธภาพที่ดีเกิดขึ้นได้ในครอบครัว เช่นการหาความร่วมมือทั้งภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน หรือ แม้แต่องค์กร NGO เพื่อช่วยกันส่งเสริมให้มีการให้โอกาสเข้าถึงการศึกษามากขึ้น ทั้งนี้ต้องดำเนินการ ส่งเสริมให้มีความเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษาว่าจะก่อให้เกิดผลดีต่อ ตนเอง ครอบครัว หรือชุมชน

3. ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างแรงงานต่างด้าวชาวพม่าและคนใน ชุมชน เพื่อจะได้ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันอันจะมีส่วนช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดที่มีในครอบครัว เมื่อมีความตึงเครียดในครอบครัวก็ยังมีที่ในชุมชนเป็นที่ผ่อนคลายด้วย ทั้งนี้ต้องส่งเสริมให้ชุมชน ปลอดภัยจากความเสี่ยงในการที่จะเป็นที่ที่ซ้ำเติมหรือก่อให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้นด้วยเช่น การสร้างกลุ่มหรือ สมาคม ส่งเสริมอาชีพให้คนได้มีที่ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน อีกทั้งยังช่วยให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้ด้วย

4. ปลุกฝังความคิดความเชื่อความศรัทธาด้านศาสนา และการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของ ศาสนา เพราะจากผลการศึกษาแสดงให้เห็นชัดเจนแล้วว่า มีผลต่อการทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีใน ครอบครัวอีกทั้งเรื่องของศาสนาเป็นสิ่งช่วยขัดเกลาคนให้รู้จักคิด ยับยั้งชั่งใจและกรที่จะประพฤติน ในตัวในสิ่งที่ดี เช่นการส่งเสริม หรือจัดกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญทางศาสนา

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยนำตัวแปรอื่นที่น่าจะมีผลต่อสัมพันธภาพในครอบครัว เช่น เรื่อง เซาว์นทางอารมณ์ (Emotional Quotient :EQ) เพื่อที่จะได้ให้รู้จักมีความอดทนอดกลั้นเมื่อเกิดปัญหา กัดกันและเมื่ออารมณ์โกรธขึ้น หรือความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค (Adverity Quotient : AQ) เนื่องแรงงานต่างด้าวชาวพม่าหรือคนต่างเชื้อชาติมาอยู่ในสังคมที่ต่างกันไป กล่าวได้ว่าเป็น คนกลุ่มน้อย และด้วยโอกาสต่าง ๆ การสร้าง AQ จะช่วยให้พวกเขาเหล่านั้นอยู่ได้ในสังคมที่อาศัย อยู่เพื่อที่จะศึกษาเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัวได้ในภาพกว้างมากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาโดยเปรียบเทียบสัมพันธภาพในวิถีชีวิตหรือสังคมที่แตกต่างกัน น่าจะเป็น แนวทางศึกษาอีกแนวทางที่น่าสนใจ เพื่อจะได้รู้ลักษณะของแต่ละสังคม และเปรียบเทียบผล

การศึกษาว่า ในชุมชนที่มีความเชื่อ ขนบธรรมเนียมต่างกันจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกัน เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลายทางวิถีชีวิต

3. น่าจะมีการนำเอาผลที่ได้จากการศึกษาไปศึกษาในเชิงลึก หรือในเชิงคุณภาพเพื่อจะทำความเข้าใจเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัวได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลประโยชน์อย่างมากสำหรับใช้ในการแก้ไขปัญหา หรือส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีขึ้นในครอบครัวต่อไป

